

Utbildningsdepartementet

Skolenheten
Ämnesråd
Christer Tofténus

Yrkesföreningen Psifos
Susanne Bertman
susanne.bertman@psykologförbundet.se

Tack för ert brev som ni ställt till statsråden Maria Arnholm, Jan Björklund och Maria Larsson om maxtak för barngruppernas storlek i förskolan. Jag har blivit ombedd att besvara brevet.

Ansvar för förskolan delas mellan stat och kommun. Det betyder att staten anger de övergripande målen för verksamheten i förskolan genom t.ex. skollagen (2010:800) och läroplanen (Lpfö 98). Huvudmännen, ofta en kommun, ansvarar för hur verksamheten genomförs. Kommuner och huvudmän för fristående förskolor ska följa skollagen som anger att förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg (8 kap. 2 §). Vidare anges i 8 kap. 8 § att huvudmannen ska se till att barngrupperna har en lämplig sammansättning och storlek och att barnen även i övrigt erbjuds en god miljö. Det ska även finnas de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas (2 kap. 35 §).

Statens skolverk har beslutat om nya allmänna råd för förskolan (SKOLFS 2013:179) för att lagstiftningen har ändrats i skollagen och att läroplanen för förskolan har reviderats. Dessutom har Skolverket beslutat om fler nya allmänna råd för t.ex. systematiskt kvalitetsarbete. De allmänna råden med kommentarer har tagits fram för att stödja och ge vägledning för huvudmän, förskolechefer, förskollärare och arbetslag i arbetet med ökad måluppfyllelse inom förskolan. De allmänna råden utgår från prioriterade områden som Skolverket identifierat som viktiga att ge stöd och vägledning i.

När det gäller barngruppens storlek anger de allmänna råden att huvudmannen och förskolechefen inför beslut som påverkar barnen i den befintliga barngruppen bör genomföra barnkonsekvensanalyser. Dessutom bör huvudmannen ha en fungerande modell för resursfördelning som tar hänsyn till de lokala förutsättningarna och behoven i de olika förskoleenheterna, såsom upptagningsområdenas socioekonomiska karaktär, barnens ålder, personalens kompetens, lokalernas och utemiljöns utformning, barn med annat modersmål än svenska, barn i

behov av särskilt stöd i sin utveckling samt barngruppens sammansättning och storlek. I kommentaren anges att innan beslut fattas som påverkar barnen, exempelvis förändringar som gäller personaltäthet och barngruppens storlek är det viktigt att huvudmannen och förskolechefen genomför barnkonsekvensanalyser. Eftersom både huvudmannen och förskolechefen fördelar resurser utifrån sina respektive ansvarsområden innebär det att huvudmannen bör göra barnkonsekvensanalyser utifrån sitt ansvarsområde och förskolechefen bör göra barnkonsekvensanalyser utifrån sitt ansvarsområde.

Skolverkets allmänna råd för förskolan är rekommendationer om hur huvudmän, förskolechefer, och personal i förskolan kan eller bör handla för att uppfylla kraven i t.ex. skollagen. Allmänna råd syftar till att påverka utvecklingen i en viss riktning och till att främja en enhetlig rättstillämpning. Råden bör alltså följas om verksamheten inte handlar på ett annat sätt som gör att kraven i bestämmelserna uppfylls.

Det är Skolverket som ansvarar för innehållet i de allmänna råden. Den förändring som ni avser återfinns i den kommentar som ska ses som ett stöd i läsandet av och i arbetet med råden. Där fastslås, precis som i de förra råden, att en gruppstorlek eller personaltäthet som är lämplig vid en förskola behöver inte vara det vid en annan. Även vid en och samma förskola kan gruppstorlek och personaltäthet behöva variera utifrån barnens behov och verksamhetens förutsättningar.

Det är alltså huvudmannen som har ansvar för att följa gällande bestämmelser i lagar och andra föreskrifter samt att verksamheten har en hög kvalitet. Det är också huvudmannen som beslutar vilka ekonomiska resurser som verksamheterna ska tilldelas. Huvudmannen har dock alltid att se till att grupperna har en lämplig sammansättning och storlek.

Jag föreslår därför att ni diskuterar era synpunkter om barngruppens storlek med ansvariga för förskolans verksamhet i de kommuner där ni anser att barngrupperna är för stora. Vidare kan ni rikta era synpunkter till lokala politiker, t.ex. ledamöter i den nämnd som ansvarar för förskolan. Ni kan även vända er till Statens skolinspektion om ni tycker att förskolan eller kommunen inte följer lagstiftningen. Mer information finner ni på www.skolinspektionen.se.

Barngruppernas storlek och andra frågor som rör kvaliteten i förskolan är mycket viktiga. Regeringen kommer därför att även i fortsättningen noga följa utvecklingen i förskolan.

Med vänlig hälsning

Christer Tofténus